

2021 KPSS

ücretsizdir

TÜİK VERİLERİ VE ÖZEL NOTLAR

TÜİK

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU

RAMSAR

Değişimin Farkında Ol

Kemal ARSLAN

ÖN SÖZ

Değerli Arkadaşlarım! Bu zor maraton öncesi size lazım olan ince konu ve verileri tek bir dergide toplayarak işinizi kolaylaştırdım.

Bu konular;

- Nüfus verileri
- Tarım, hayvancılık verileri
- Ticaret ve turizm verileri
- Enerji verileri
- Aktif nüfus verileri
- Balıkçılık verileri
- Doğal afetler
- Özel Haritalar
- Orman verileri
- Ürünlerde yeterlilik
- Milli parklar ve sanayide ilkler
- Bölgesel Kalkınma Projeleri
- Ro ro, Serbest Bölge, UNESCO, mağaralar, Cittaslow, Ramsar, WWF, kaybolan sulak alanlar
- Dergi sonunda özel sorular!

Bu derginin hazırlanmasında bize her türlü desteği sağlayan **Ali KAVAS'a**, **Yargı Yayınları'na**, büyük emekleri olan **Gürkan ALKAN**, **İbrahim Ulaş BALDEMİR**, **Salih Asef İPİN'e** teşekkürlerimi borç bilirim.

Sizleri sınav öncesi rahatlatacak bu çalışmanın İnşallah ziyadesiyle faydası olacaktır.

Hepinize başarılar dilerim...

Kemal Arslan

Coğrafyacı-Araştırmacı yazar
İstanbul-Nisan-2021

2020 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS)

- Türkiye'de nüfusu ➡ 83,614,362 kişi
- Erkek nüfusu ➡ %50,1
- Kadın nüfusu ➡ %49,9
- Yıllık nüfus artış hızı ➡ %5,5
- Kentsel nüfus oranı ➡ %93
- Kırsal nüfus oranı ➡ %7

Not: Nüfus artış hızı düştü(2019 yılında %13,9 iken 2020 yılında %5,5 oldu) Türkiye tarihindeki **en düşük** nüfus artış hızı 2020'de kaydedildi. İstanbul'un nüfusu 20 yıldır ilk kez azaldı.

YAŞ GRUPLARI

- Çocuk(Genç) yaş grubu (0-14 yaş) ➡ %22,8
- Çalışma çağındaki(olgun) (15-64 yaş) ➡ %67,7
- Yaşlı (65 ve daha yukarı yaş) ➡ %9,5

Not: Genç nüfus oranı azalırken yaşlı ve çalışma çağındaki nüfus oranı artmaktadır.

NÜFUS MİKTARI

En fazla nüfusa sahip ilk 5 il

İstanbul	15 462 452
Ankara	5 663 322
İzmir	4 394 694
Bursa	3 101 833
Antalya	2 548 308

Nüfusu en az olan il

Bayburt	81 910
----------------	--------

En az nüfusa sahip il: **Bayburt**, 81 bin 910 kişi ile en az nüfusa sahip olan il oldu. Bayburt'u Tunceli, Ardahan, Gümüşhane ve Kilis takip etti. Not: 2019'da en az nüfusa sahip il Tunceli idi. Artık **BAYBURT!**

ORTANCA

➡ Türkiye'de **ortanca yaş**, 2020 yılında 32,7'ye yükseldi. **Ortanca yaşı** en yüksek olan il **Sinop(41.4)**, en düşük olan il **Şanlıurfa(20,4)** oldu.

YOĞUNLUK

Türkiye'de kilometrekareye bir önceki yıla göre 1 kişi artarak **109** kişi düştü.

En fazla: **İstanbul**, kilometrekareye düşen 2 bin 976 kişi ile nüfus yoğunluğu en yüksek olan ilimiz oldu. İstanbul'dan sonra Kocaeli ve İzmir nüfus yoğunluğu en yüksek olan iller oldu.

En az: Nüfus yoğunluğu en az olan il kilometrekareye düşen 11 kişi ile **Tunceli** oldu. Tunceli'yi 20 kişi ile Ardahan ve Erzincan illeri izledi.

Not: Yüz ölçümü büyüklüğünde ilk sırada yer alan **Konya**'nın nüfus yoğunluğu 58, en küçük yüz ölçümüne sahip **Yalova**'nın nüfus yoğunluğu ise 326 olarak gerçekleşti.

➡ **Nüfus yoğunluğunun** en fazla olduğu il **İstanbul**, en az olan il ise **Tunceli**'dir.

TİCARET VERİLERİ

FASILLARA GÖRE İHRACAT - Milyon Dolar

FASIL NO	FASIL ADI	2020
1.	MOTORLU KARA TAŞITLARI, TRAKTÖR, BİSİKLET, MOTOSİKLET VE DİĞE	22,079
2.	NÜKLEER REAKTÖRLER, KAZAN; MAKİNA VE CİHAZLAR, ALETLER, PARÇALARI	16,783
3.	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR, AKSAM VE PARÇALARI	9,300
4.	DEMİR VE ÇELİK	8,812
5.	ÖRME GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	8,360
6.	PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	6,962

FASILLARA GÖRE İTHALAT - Milyon Dolar

FASIL NO	FASIL ADI	2020
1.	MİNERAL YAKITLAR, MİNERAL YAĞLAR	28,931
2.	KIYMETLİ VEYA YARI KIYMETLİ TAŞLAR	26,590
3.	ELEKTRİKSİZ MAKİNA VE CİHAZLAR	25,249
4.	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR	17,118
5.	MOTORLU KARA TAŞITLARI	15,282
6.	DEMİR VE ÇELİK	15,103

DIŞ TİCARET DEĞERLERİ - Milyon Dolar

	YILLIK			
	2017	2018	2019	2020
İHRACAT	164,495	177,169	180,833	169,482
İTHALAT	238,715	231,152	210,345	219,397
DIŞ TİCARET HACMİ	403,210	408,321	391,178	388,879
DIŞ TİCARET AÇIĞI	-74,221	-53,984	-29,512	-49,915
İHRACAT / İTHALAT (%)	68.9	76.6	86.0	77.2

Not: 2019 yılına göre ihracat değerleri azalırken ithalatta artmıştır.
İhracatın ithalatı karşılama oranı %77 civarındır.

ÜLKELERE GÖRE İHRACAT - Milyon Dolar

Ülke Sıralaması	Ülke Adı	2020
1.	Almanya	15,975
2.	İngiltere	11,237
3.	ABD	10,184
4.	Irak	9,135
5.	İtalya	8,075
6.	Fransa	7,193

Not: Yıllardır ihracatta **Almaya** ilk sıradaydı ve yine ilk sırada yer alır.

ÜLKELERE GÖRE İTHALAT - Milyon Dolar

Ülke Sıralaması	Ülke Adı	2020
1.	Çin	23,02
2.	Almanya	19,28
3.	Rusya Federasyonu	17,85
4.	ABD	11,8
5.	İtalya	9,190
6.	Irak	8,202

Not: 2019 yılında ithalatta ilk sırada yer alan Rusya 3. sıraya gerilerken 2. sıradaki **Çin** ise 1. sıraya yüksemiştir.

ULUSLARARASI STANDART SANAYİ SINIFLAMASINA GÖRE DIŞ TİCARET

Milyon Dolar

İHRACAT	YILLIK
	2020
Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık	5,958
Madencilik ve Taşocaklığı	2,932
İmalat	159,796
Diğerleri	796

ULUSLARARASI STANDART SANAYİ SINIFLAMASINA GÖRE DIŞ TİCARET

Milyon Dolar

İTHALAT	YILLIK
	2020
Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık	9,834
Madencilik ve Taşocaklığı	22,334
İmalat	179,690
Diğerleri	7,539

İLLERİN İHRACAT VE İTHALAT SIRAMALASI

2020 yılında ihracatta önde gelen iller

2020 yılında ithalatta önde gelen iller

İstanbul	82 748 194
İzmir	11 597 422
Bursa	9 543 515
Gaziantep	8 165 578
Ankara	8 001 867

İstanbul	126 831 498
Ankara	11 432 902
Kocaeli	9 527 444
İzmir	8 465 301
Bursa	7 600 546

DIŞ TİCARETTE EN ÇOK KULLANILAN ULAŞIM TÜRLERİ SIRALAMASI

Türkiye'de dış ticarete en çok kullanılan ulaşım sistemi: **DENİZ YOLLARI**

Türkiye'de dış ticarete en az kullanılan ulaşım sistemi: **DEMİR YOLLARI**

TÜRKİYE'DE TURİZM

➡ Türkiye'ye gelen yurt dışı ziyaretçi sayısı: **15 milyon 963 bin 997 kişi**

➡ Elde edilen turizm geliri: **12 milyar 59 milyon 320 bin dolar**

NOT: Türkiye'ye 2020'de gelen yurt dışı ziyaretçi sayısı salgından dolayı 2019'a göre **%69 düşüş** yaşandı!

En çok ziyaretçi gönderen ülke 2 milyon 128 bin 758 kişi ile **Rusya** oldu. Rusya'yı 1 milyon 242 bin 961 kişi ile **Bulgaristan**, 1 milyon 118 bin 932 kişi ile **Almanya** takip etti.

Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin ülkeye giriş yaptıkları iller sıralamasında ise **İstanbul** ilk sırada yer aldı. İstanbul'u sırasıyla Antalya, Edirne, Muğla ve Artvin takip etti.

KRUVAZİYER TURİZM

2020 yılında hem ülkemizde hem de yurt dışında alınan tedbirler neticesinde gerçekleşen kruvaziyer tur iptalleri nedeniyle, limanlarımıza uğrak yapan kruvaziyer gemi sayısı geçen yıla göre **%98.5 azalışla** 5 gemi seviyesinde gerçekleşti.

2020 yılında **Kuşadası** Limanı'na 3 gemi, Antalya ve Alanya limanlarına da 1'er adet olmak üzere toplamda 5 kruvaziyer gemi uğrak yaptı.

MAVİ BAYRAKLI PLAHLAR, MARİNA VE YAT SAYILARI

il	Plaj sayısı	Marina	Yat sayısı
Antalya	206	5	-
Muğla	105	8	4
İzmir	52	2	-

- 2020 yılı mavi bayraklı **plaj** sayısının en fazla olduğu il **Antalya**'dır.
- 2020 yılı mavi Bayraklı **marina** sayısında **Muğla** ilk sırada yer alır.

● Gelen yabancıların en çok kullandıkları ulaşım türü: **HAVA YOLU**

● Kongre turizminde **İstanbul** 1. sırada yer almaktadır.

AKTİF NÜFUSUN İŞ KOLLARINA DAĞILIMI

Ekonomik faaliyetler	%
Tarım	16.0
Sanayi	20.7
İnşaat	5.2
Hizmetler	58.1

YORUM: Hizmet sektörü çalışanların yarıdan fazlasını oluşturur. Hizmet sektöründen sonra **sanayi** gelmektedir.

TÜRKİYEDE ELEKTRİK ÜRETİMİ VE TÜKETİMİ

"2020'de ülkemizde elektrik üretimi 305 milyar kilovatsaat olup, üretimde ilk 5 kaynak yüzde 34,8 payla **kömür(1.)**, yüzde 25,6 payla **hidroelektrik(2.)**, yüzde 22,7 payla **doğal gaz(3.)**, yüzde 8,1 payla **rüzgâr(4.)** ve yüzde 3,8 payla güneş enerjisi oldu.

● Toplam elektrik üretiminde yenilenebilir kaynakların toplam payı ise yüzde 42,4'e ulaştı."

- **1. sıralama:** kömür tek alınmış ve ilk sırada "**kömür**" yer alıyor.
- 2. sıralamada kömürü ayrı ayrı (Linyit, ithal kömür) ayırdığımızda bu defa "**hidroelektrik**" ilk sıraya çıkıyor.
- **Yerli kaynaklar** içerisinde "**hidroelektrik**" ilk sırada.
- **Yenilenebilir** enerjide "**hidroelektrik**" ilk sırada.

TÜKETİM: Elektrik tüketiminde ise ilk sırada "**Sanayi**" yer alır...

ENERJİ ÜRETİMİ YAPILAN GÖLLER

- **Tortum Gölü**
- **Hazar Gölü**
- **Çıldır Gölü**
- **Kovada Gölü**

Eğirdir Gölü'nden, **Kovada Çayı**, regülatörü ile kontrol edilen 25 km uzunluğundaki bir drenaj kanalı ile **Kovada I ve II** Hidrolik Santraller bulunur.

BAZI ÜRÜNLERDEKİ YETERLİLİK ORANLARI

- Yeterliliği yüksek ürünler: İncir, Fındık, Greyfurt, Kayısı
- Yeterliliği düşük ürünler: Soya, Ayçiçeği, K. mercimek, Mısır

2020 verilerine göre ürünlerde ilk sırada yer alan iller

- Buğday, Arpa, Şeker pancarı, Mısır, K. fasulye, Anason: **Konya**
- Soya fasulyesi, Greyfurt, Yer fıstığı, Mandalina: **Adana**
- Antep fıstığı, Pamuk, Kırmızı mercimek: **Şanlıurfa**
- Portakal, Avokado, Susam: **Antalya**
- Ayçiçeği, Kanola: **Tekirdağ**
- Yulaf, Aspir, Nohut: **Ankara**
- Haşhaş, Keten: **Afyon**
- Gül, Elma: **Isparta**
- Üzüm, Zeytin: **Manisa**
- Patates, Çavdar: **Niğde**
- Muz, Limon: **Mersin**
- Yeşil mercimek: **Yozgat**
- Çay: **Rize**
- Pirinç: **Edirne**
- Fındık: **Ordu**
- Tütün: **Adıyaman**
- İncir: **Aydın**
- Kayısı: **Malatya**
- Kivi: **Yalova**
- Anason: **Burdur**
- Kenevir: **Samsun**
- Şeftali: **Çanakkale**

HAYVAN TÜRLERİ VE EN ÇOK YETİŞTİĞİ İLLER

Hayvan türü	İlk sırada yer alan il
Koyun	1. Van 2.Konya
Sığır	1. Konya 2. Erzurum
Kıl Keçisi	1. Mersin 2.Antalya
Tiftik keçi	1. Ankara 2. Muğla
Manda	1.Samsun 2. Diyarbakır
İpekböcekçiliği	1.Diyarbakır 2. Batman
Kümes hayvancılığı	1.Manisa 2.Balıkesir
Arıcılık(bal üretimi)	1.Ordu 2. Adana
Domuz	1. İzmir 2. Antalya

BALIKÇILIK

Avlanan Deniz Ürünleri (Ton)	Avlanan iç su ürünleri (Ton)	Su Ürünleri Yetiştiricilik Üretim (Ton)
1. Hamsi 262.544 2. Çıçır 38.078 3. sardalya 19.119	1. İnci Kefali 9945 2. Gümüşü H. Balığı 6134 3. Gümüş 4630	1. Levrek (Deniz) 116915 2. Alabalık (Gökkuşığı) (İçsu) 103192 3. (Alabalık (Gökkuşığı) (Deniz) 9235

- En fazla deniz ürünleri **Karadeniz**'den sağlanır.
- Avlanan iç su ürünleri miktarında **Van** ili (Gölü) ilk sırada yer alır.
- Su ürünleri yetiştiricilik üretiminde(Kültür balıkçılığı) **Muğla** ilk sırada yer alır.

BAŞLICA AFET TÜRLERİ (AFAD)

a) Jeolojik Afetler	b) Klimatik-Hidrolojik	c) Biyolojik Afetler	d) Sosyal Afetler	e) Teknolojik Afetler
<ul style="list-style-type: none">• Deprem• Tsunami• Volkanik faaliyetler• Heyelan• Kaya düşmesi• Çamur akıntısı	<ul style="list-style-type: none">• Sıcak hava• Soğuk hava• Kuraklık• Dolu• Hortum• Yıldırım• Kasırga• Aşırı yağış• Sel• Buzlanma• Çığ• Taşkınlar	<ul style="list-style-type: none">• Erozyon• Orman yangınları• Böcek istilaları• Salgınlar	<ul style="list-style-type: none">• Yangınlar• Savaşlar• Terör saldırıları• Göçler	<ul style="list-style-type: none">• Maden kazaları• Biyolojik, nükleer, kimyasal silahların kullanımı• Nükleer santral kazaları• Sanayi kazaları• Ulaşım kazaları

Türkiye'nin Doğal Afet İstatistiği

Afetler	Afet sayısı	Afetzede sayısı	Ekonomik kayıp %
Heyelan	13494	59.345	21
Deprem	5318	158.241	55
Su baskını	4067	22.157	8
Kaya düşmesi	2956	19.422	7
Çoklu afetler	2024	12.210	4
Çığ	731	4.384	2
Diğer afetler	1175	9.237	3

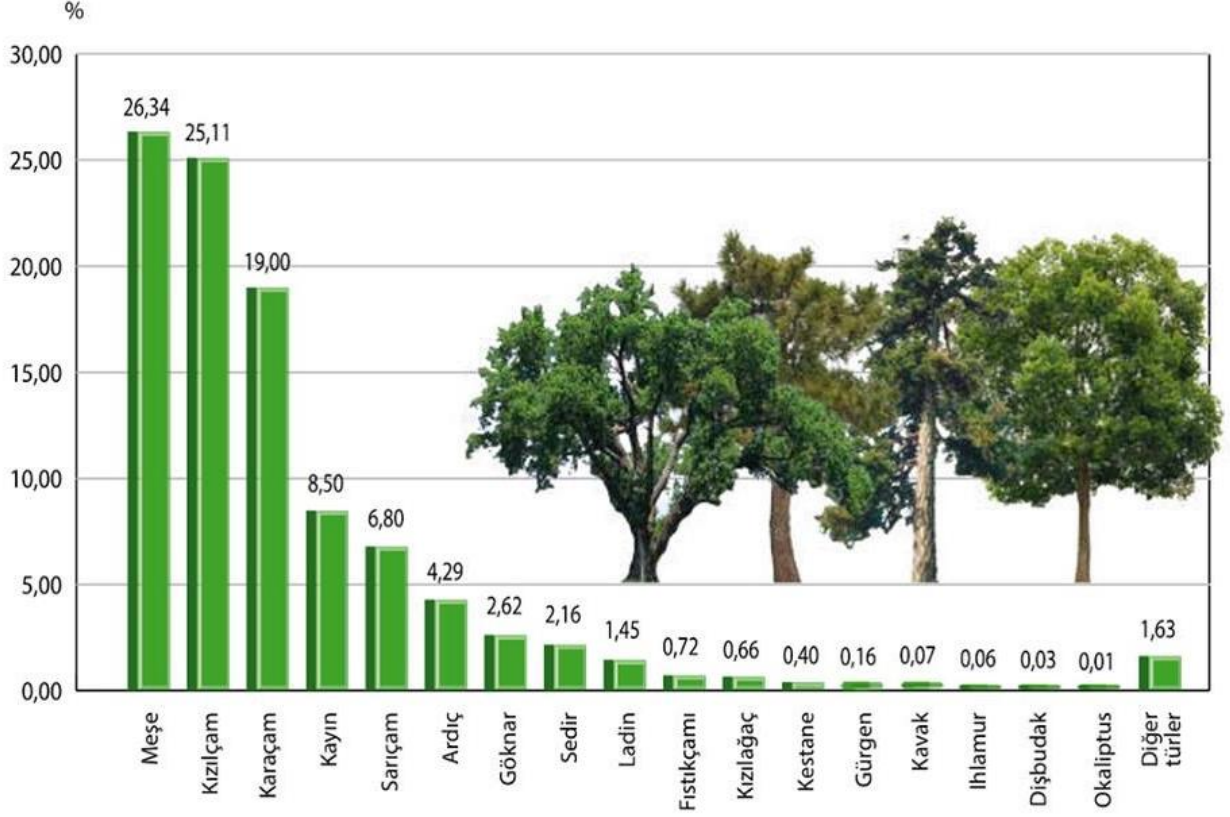
Not: 1950 yılından itibaren meydana gelen doğal afetleri oluşturur. Çoklu afet; bir yerleşim biriminde aynı anda meydana gelen birden fazla afet demektir.

Türkiye'nin Doğal Afet İstatistiği

- En fazla meydana gelen doğal afet=**Heyelan**
- En fazla can ve mal kaybı(ekonomik kayıp) yaşatan=**Deprem**
- En fazla afetzede=**Deprem**

⚠ Aklınıza en fazla takılanı Türkiye'de hemen hemen her gün defalarca deprem meydana geliyor ama yine de afet sayısında heyelan ilk sırada!! Peki, neden: her sarsıntı afet değildir! Afet olma kriteri; mutlaka can veya mal kaybı yaşatması gerekir! Depremle evlerin yıkılması, tarlaların sel sonucu zarar görmesi....vs

ORMANLAR

- Türkiye yüz ölçümünün **%29'u ormanlarla** kaplıdır.
- Türkiye'de en yaygın türleri sırasıyla **1. Meşe, 2. Kızılçam ve 3. Karaçam**dır.

- Orman alanının en fazla olduğu il(hektar): **Antalya**
- Orman alan ve oranının en az olduğu il(hektar): **İğdır**
- Yüzölçümlerine göre **en fazla** orman oranı: **Karabük**

- Kişi başına en fazla ormanın düştüğü il **Tunceli**'dir.
- Kişi başına en az ormanın düştüğü il ise **İğdır**'dir.

BAZI ÖZEL BİLGİLER

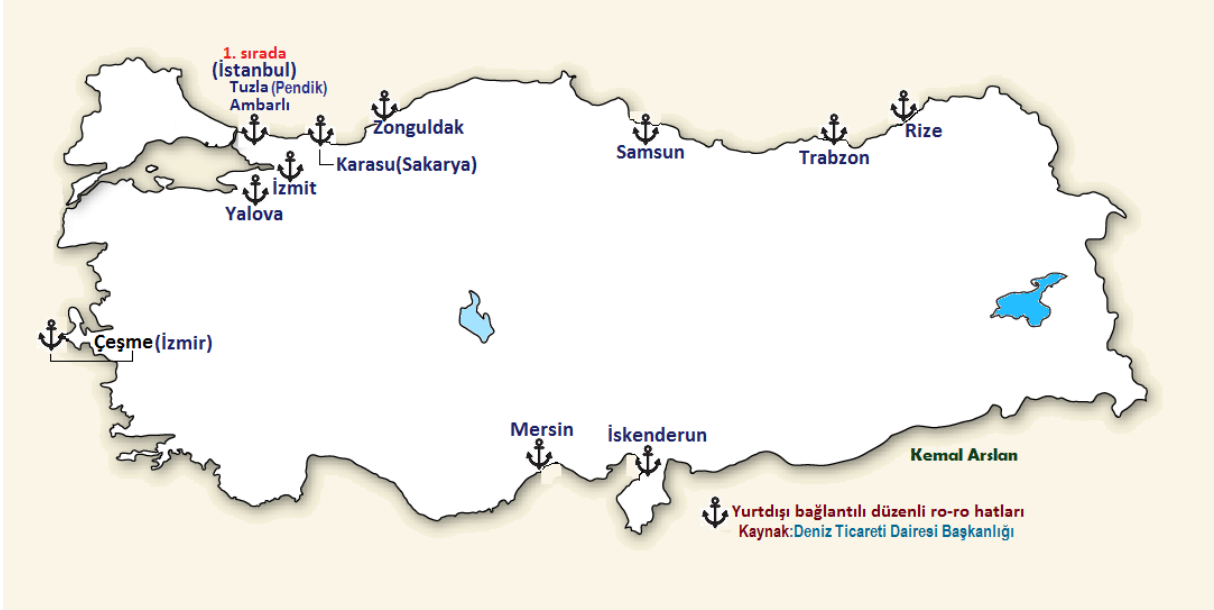
- ✓ Türkiye'nin **en küçük** ve ilk milli parkı **Yozgat Çamlığı**'dır.
- ✓ Türkiye'nin **son** milli parkı **Cilo ve Sat Dağları** milli parkıdır.
- ✓ 2019 yılında milli park statüsünü kaybeden **Göreme Vadisi** Milli Parkıdır.
- ✓ Türkiye'nin ilk **tabiat anıtı** "**Samandere Şelalesi**" dir.
- ✓ Türkiye'nin ilk **tabiat parkı** "**Muğla - Ölüdeniz Tabiat Parkı**" dir.
- ✓ Türkiye'nin ilk Tabiat **koruma alanı** **Samsun-Hacı Osman Ormanı** alanıdır.
- ✓ Türkiye'nin ilk **Jeopark** alanı **Kula Volkanik Jeopark** alanıdır.
- ✓ En son **Ramsar** sözleşmesine dahil edilen yer **Nemrut Kalderası**'dır.
- ✓ Türkiye'nin **ilk yavaş şehri** İzmir–**Seferihisar**'dır.
- ✓ Türkiye'nin **son yavaş şehri** Ankara – **Güdül**'dür.
- ✓ Türkiye **UNESCO** kültür mirası kalıcı listesine en son **Göbeklitepe** dahil olmuştur.

SANAYİDE İLKLER

- Türkiye'de ilk **silah** fabrikası 1932 yılında Kırıkkale'de kuruldu.
- Türkiye'de ilk **demir – çelik** fabrikası 1937 yılında Karabük'te faaliyete geçti.
- Türkiye'de ilk **cam** fabrikası 1934 yılında İstanbul'da kuruldu.
- Türkiye'de ilk **elektrikli tren** 1955'te İstanbul'da (Sirkeci–Halkalı) hizmete girdi.
- Türkiye'de ilk **kağıt** fabrikası 1936 yılında İzmit'te kuruldu.
- Türkiye'de ilk petrol rafinerisi 1955 yılında Batman'da kuruldu.
- Türkiye'de ilk **şeker** fabrikaları Alpullu (26 Kasım 1926) ve Uşak (17 Aralık 1926) fabrikalarıdır.
- Tütün sanayisi ilk kez 1884 yılında İzmir **sigara** fabrikasının kurulması ile gelişmiştir.
- Ülkemizde ilk **konserve** fabrikası 1920 yılında Kartal'da (İstanbul) kurulmuştur.
- Türkiye'de ilk **ferro-krom** metalürji fabrikası 1962 yılında Antalya'da kurulmuştur.
- Türkiye'de ilk **Bakır** izabe tesisleri ilk olarak 1939'da Elazığ Maden'de kuruldu.
- Türkiye'de ilk **Alüminyum** tesisleri 1973 yılında Konya – Seydişehir'de kuruldu.
- Türkiye'de ilk **çimento** fabrikası 1910 yılında İzmit Darıca'da açıldı.

RO RO

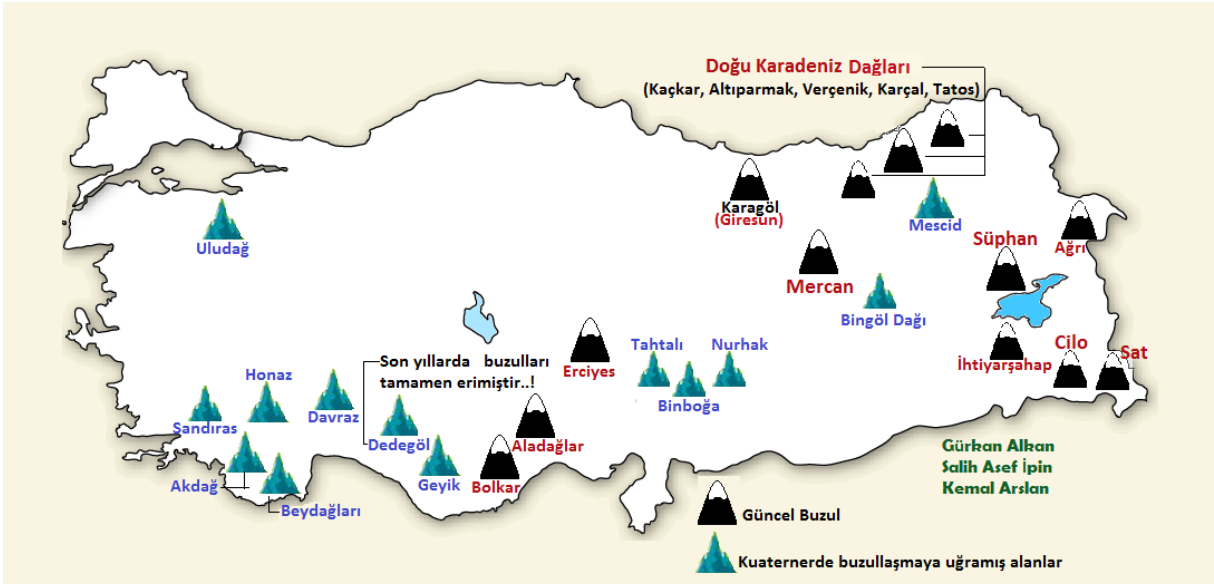
Yurtdışı bağlantılı düzenli hatlara uğrayan ro-ro gemileriyle tır/treyler/vagon taşınan limanlar

● Ro-Ro, Tekerlekli vasıtaların gemilerle bir yerden bir yere nakledilebilmesidir. Bu tarz yükleri taşıyan gemilere Ro-Ro gemileri, bu tip taşımacılığa da Ro-Ro taşımacılığı denilmektedir.

Kaynak: Deniz Ticareti Dairesi Başkanlığı

BUZULLARIN ETKİLİ OLDUĞU DAĞLAR

SERBEST BÖLGE

● Belirlenmiş bazı alanlarda ithal ve ihraç ürünlerinin gümrük vergisi alınmadan alınıp-satıldığı yerlerdir.

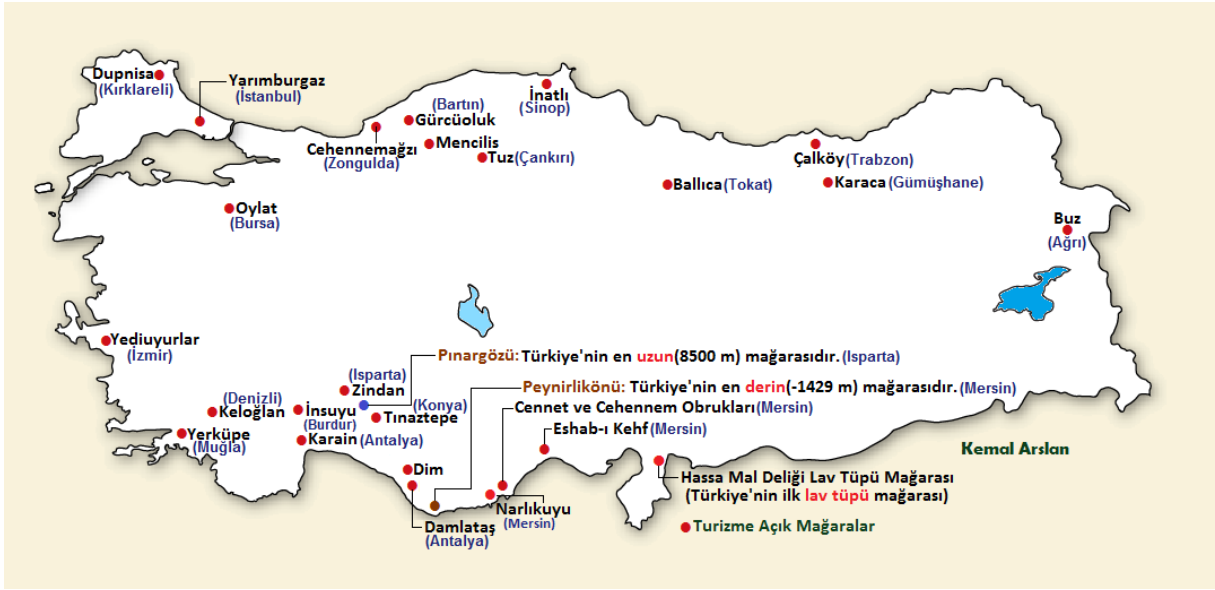
Serbest Bölgelerin Kuruluş Amaçları

- ✚ Yabancı sermaye yatırımlarını ve dış ticareti arttırmak
- ✚ Yerli üreticilerin dünya piyasalarındaki fiyattan girdi temin etmelerini sağlayarak uluslararası rekabet güçlerine katkıda bulunmak,
- ✚ İhracata dönük sanayinin gelişmesini teşvik ederek ihracatı arttırmak,
- ✚ Döviz girişini arttırmak,
- ✚ Yeni iş imkanları yaratarak istihdam sorununun çözümüne yardımcı olmak,
- ✚ Gelişmiş üretim ve yönetim tekniklerinin (teknoloji) yurtdışından getirilmesiyle ekonomik standartları yükseltmek.

Türkiye’de Tatlı Su Projeleri

- **Barış Suyu Projesi:** Anamur (Dragon Çayı) – Alaköprü Barajından Kıbrıs’a gönderilir.
- **Avşa Deniz Suyu:** Marmara’nın deniz suyu arıtılması ile elde edilir.
- **Melen Çayı Projesi:** Melen barajından içme suyu (İstanbul) teminini kapsar.
- **Kızılırmak Su Projesi:** Ankara suyunu karşılamak için yapıldı.

ÖNEMLİ MAĞARALAR

- Türkiye'nin en uzun mağarası **Pınargözü**'dür.
- Türkiye'nin en derin mağarası ise **Peynirlikönü**'dür.

MASİF ARAZİLER

CİTTASLOW

İtalyanca'da şehir anlamına gelen citta ile İngilizce' de yavaş anlamına gelen slow kelimelerinin bir araya gelmesi ile "Cittaslow" Sakinşehir ortaya çıkmıştır.

'Sakin Şehir' unvanı alabilmek bazı kriterler:

- Nüfusun 50.000'den az olması
- Geleneksel yapıların korunması
- Trafiğin azaltılması
- Yerel ürünlerin kullanılması
- Yenilenebilir enerji kullanılması
- Fastfood dükkânları yerine yerel yemekler
- Eski yapıların restore edilmesi
- Gürültü kirliliğinin engellenmesi
- Hava kalitesinin yükseltilmesi
- Organik ürün üretilmesi
- El sanatlarının korunması

● Türkiye'de **2020** yılı itibariyle 18 Yavaş Şehir bulunmaktadır.

● Türkiye' de **ilk** Yavaş kent **Seferihisar**,

● **Son** olarak 2020 yılında alınan şehir ise **Gündül**'dür.

RAMSAR SÖZLEŞMESİNDE YER ALAN SULAK ALANLAR

Ramsar, İran'da bir şehirdir. Sözleşme Ramsar'da imzalandığından bu adla anılır. Sulak alanların Dünya çapında korunması ve akılcı kullanılması için Ramsar (İran)'da 1971 yılında imzalanan Uluslararası Sulak Alanların Korunması Sözleşmesi kapsamında özel korumaya alınmış uluslararası öneme sahip bir çevre koruma alanıdır. Türkiye 1994 yılında bu sözleşmeyi imzalayarak taraf olmuştur.

1994 - 2013 yılları arasında 14 sulak alanımız Ramsar Alanı olarak ilan edilmiştir. Bu alanlar;

1. Göksu Deltası (Mersin, 28. 05. 1994)
2. Manyas Gölü (Balıkesir, 28. 05. 1994)
3. Burdur Gölü (Burdur, 28. 05. 1994)
4. Seyfe Gölü (Kırşehir, 28. 05. 1994)
5. Sultan Sazlığı (Kayseri, 28. 05. 1994)
6. Ulubat Gölü (Bursa, 15. 04. 1998)
7. Gediz Deltası (İzmir, 15. 04. 1998)
8. Kızılırmak Deltası (Samsun, 15. 04. 1998)
9. Akyatan Lagünü (Adana, 15. 04. 1998)
10. Yumurtalık Lagünü (Adana, 09. 02. 2005)
11. Meke Maarı (Konya, 09. 02. 2005)
12. Kızören Öbruğu (Konya, 09. 02. 2005)
13. Kuyucuk Gölü (Kars, 20. 06. 2009)
14. **Nemrut Kalderası** (Bitlis, 31. 01. 2013)

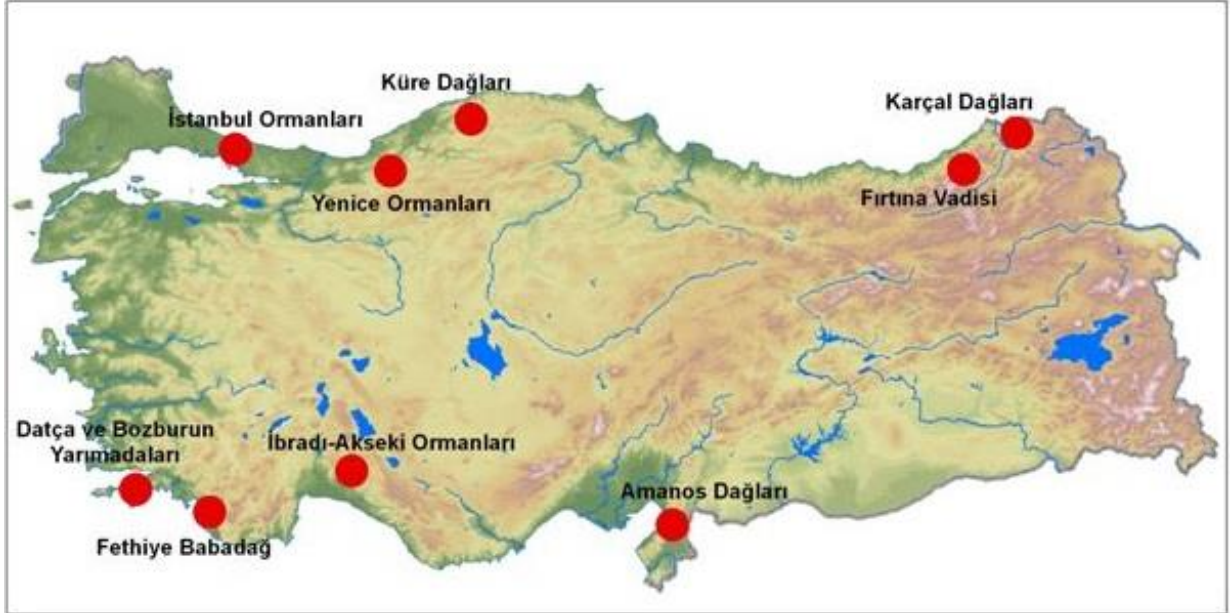
● Ramsar'a **son** alınan yer ➡ **Nemrut Kalderası**

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ

SICAK NOKTALARIMIZ (WWF)

WWF, 1999 yılında, Avrupa'nın biyolojik çeşitlilik bakımından en değerli ve acil olarak korunması gereken 100 ormanını belirleyerek bunları "Avrupa Ormanları'nın Sıcak Noktaları" olarak tanımladı. Bu "sıcak noktalar" arasında Türkiye'den de 9 alan yer alıyor.

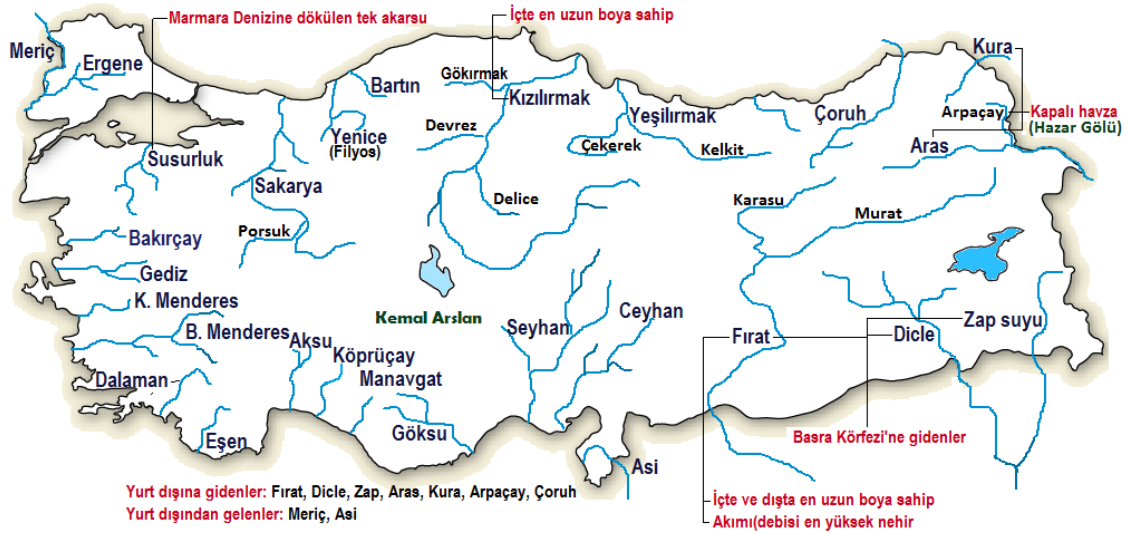
- Küre Dağları, Kastamonu
- İstanbul Ormanları
- İbradı - Akseki Ormanları, Antalya
- Amanos Dağları, Hatay
- Karçal Dağları, Artvin
- Datça Yarımadası ve Bozburun
- Fırtına Vadisi, Rize
- Babadağ, Fethiye
- Yenice Ormanları, Karabük

"Dünya'ya Armağanlar" çerçevesinde "sıcak nokta"ların koruma altına alınması ve bu alanlarda etkin bir koruma alanı yönetiminin yapılması önerisi, T.C. Orman Bakanlığı tarafından da benimsendi.

TÜRKİYE'NİN KAYBOLAN SULAK ALANLARI

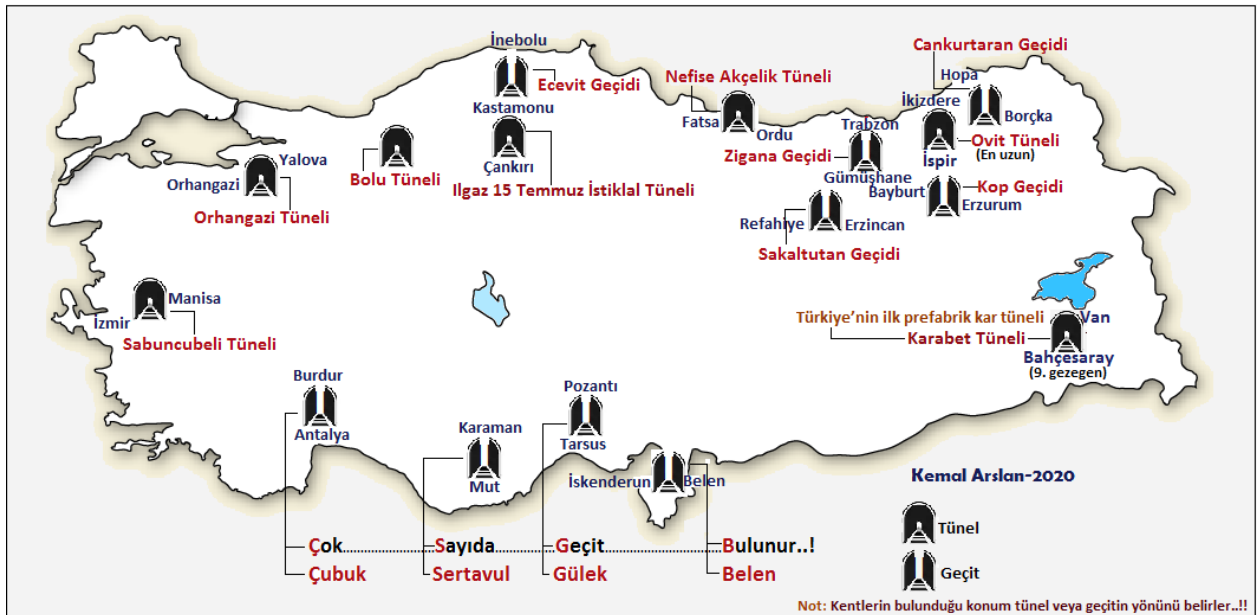
1. Hatay'daki **Amik Gölü**, 1968'de başlatılan ve altı yıl süren ıslah çalışmaları sonucu kurutularak tarıma açılmıştır. Bu nedenle yörenin iklimi değişmiş, yörede yağışlar ve seller meydana gelmiştir.
2. Burdur'daki **Kestel Gölü** de 1965 yılında tarımsal üretim için kurutulmuştur.
3. Kahramanmaraş'taki 7125 hektar alana sahip **Gavur Gölü**, 1950'li yıllardan itibaren sıtmayla mücadele ve tarım alanı elde etmek amacıyla yok edilmiştir.
4. Türkiye'nin en önemli göllerinden biri olan **Akşehir Gölü**'nün 350 km² alanı 15 yıl önce adeta çöl haline gelmiştir. Gölü besleyen akarsuların çeşitli nedenlerle kurumması, yer altından kontrolsüz su çekilmesi adeta gölün sonunu getirmiştir.
5. 1997 yılında 260 bin hektar alanı kaplayan **Tuz Gölü**, 2004 yılına gelindiğinde 7 yılda 100 bin hektar azalarak 160 bin hektara düşmüştür.
6. Konya Havzasındaki bir başka sulak alan olan **Samsam Gölü** de tarımsal amaçlı kurutulmuştur; ancak üzerinden yıllar geçmesine rağmen toprakların tuzlu olması nedeniyle burada hala tarım yapılamamaktadır.
7. Türkiye'nin en büyük tatlı su gölü olan **Beyşehir Gölü**, aşırı su çekilmesi nedeniyle tehdit altındadır. **Hotamış Sazlığı**, su rejimine yapılan müdahaleler sonucu kurumuştur.
8. Konya Kapalı Havzasındaki **Eşmekaya Sazlığı** aşırı kullanım ve diğer nedenlerle kurumuştur. Bundan dolayı burada yapılması planlanan ve yapımına başlanan baraj da tamamlanamamıştır.
9. Konya Havzasındaki binlerce hektarlık **Suğla Gölü** de tarım arazisi elde etmek için kurutulmuştur. Bu nedenle kuşlar artık bölgeye uğramıyor.
10. **Sultan Sazlığı**, Türkiye'deki ilk 5 Ramsar alanından biridir. Sazlık günümüzde çok sıkı korunmakla birlikte sanayi ve tarım alanlarından su kaynaklarına karışan atıklar nedeniyle büyük tehdit altındadır. Bu alanda yaygın olarak saz kesimi yapılmaktadır.
11. RAMSAR Sözleşmesi'ne dahil olan ve 'Milli Park' niteliğinde korumalı bölge statüsüne sahip **Seyfe Gölü Kuş Cenneti**, kuruyarak, çorak bir topraktan ibaret hale geldi. İçme ve kullanma suyu kurumada önemli etkindir.
12. Yeraltı sularının bilinçsiz kullanımı ve kuraklık nedeniyle, 'Dünyanın nazar boncuğu' olarak bilinen Konya'nın Karapınar ilçesindeki **Meke Gölü** tamamen kurudu.

Not: Sulak alanlar daha önce kpss'de soruldu!!!

Sınır aşan, çizen nehirler 🏞️

- **Meriç:** (Türkiye – Yunanistan)
- **Arpaçay:** (Türkiye-Ermenistan)
- **Asi:** (Türkiye - Suriye),
- **Hezil:** (Dicle kolu, Türkiye - Irak)
- **Mutlu Deresi:** (Türkiye-Bulgaristan)
- **Afrin Çayı:** (Türkiye-Suriye)
- **Aras Nehri:** (Türkiye- Azerbaycan –İran -Ermenistan)

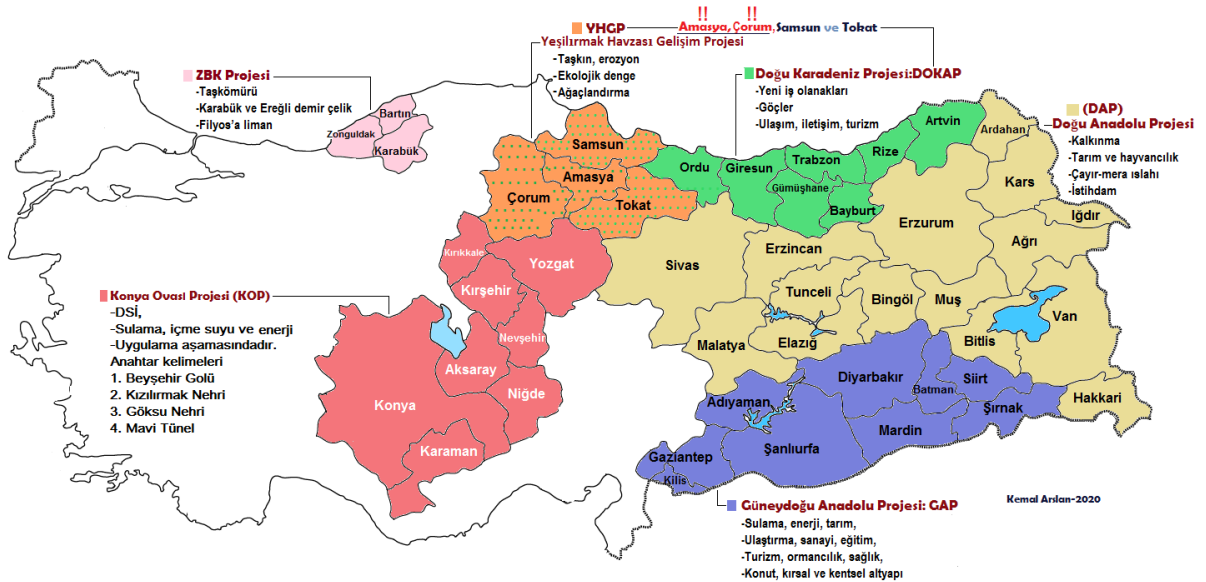
- Türkiye'nin **ilk kar tüneli Karabet Tüneli'**dir. (2,3 km Van-Bahçesaray)
- **Faaliyetteki** en uzun karayolu tüneli **Ovit Tüneli** (14,3 km İkizdere- İspir)
- **Yapım aşamasında Yeni Zigana Dağı Tüneli** (14,4 km Trabzon-Gümüşhane)

BÖLGESEL KALKINMA PROJELERİ

Türkiye’de doğal ve beşeri ortam koşulları nedeniyle ekonomik gelişmişlik yönünden Bölgeler ve Bölümler arasındaki eşitsizlikleri giderip, gelişim ve büyümenin mekânsal dağılımını dengeli hale getirmeyi hedefleyen ekonomik projelere “**Bölgesel Kalkınma Projeleri**” denir.

Bölgesel Kalkınma projelerinin başlıca amaçları

- Bölgeler arası düzey farkını azaltmak,
- Kırsal alanların kalkınmasını sağlamak,
- Göç hareketini önleyerek, nüfusu yerinde tutmak,
- Doğal ve beşerî kaynakları en iyi şekilde kullanmak,
- İstihdamı geliştirecek iş olanaklarını sağlamaktır.

A- UYGULANMAKTA OLAN PROJELER

GAP (Güneydoğu Anadolu Projesi): Türkiye’nin en kapsamlı bölgesel çok yönlü kalkınma projesidir. 1989 yılında projeyi yürütmek amacıyla GAP idaresi kurulmuştur. Proje kapsamında 22 baraj, 19 hidroelektrik santralının inşası ve 1,7 milyon hektar alanın sulu tarıma kavuşturulması önemli hedefleridir.

Kapsadığı iller: Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Kilis ve Şırnak

Projenin amaçları: Sulama, elektrik enerjisi üretimi, tarım, ulaştırma, sanayi, eğitim, turizm, ormancılık, sağlık, konut, kırsal ve kentsel altyapı alanları içine alıp çok yönlü kalkınmayı amaçlamıştır.

Projenin Bölgede meydana getirdiği değişiklikler

- Sulu tarımın yapıldığı alanlar genişledi.
- Tarımsal ürün ve ürün çeşidi arttı.
- Kişi başına düşen gelir ve iş olanakları arttı.
- Sanayi tesislerinin sayısı ve ihracat arttı.
- Hidroelektrik üretimi arttı.

Konya Ovaları Projesi (KOP)

DSİ 4. Bölge Müdürlüğü görev alanı içerisinde yer alan Konya, Niğde, Aksaray ve Karaman illerindeki depolama, baraj, gölet ve yeraltı suyu sulamaları ile içme-kullanma ve endüstri suyu ihtiyacının karşılanması yanında, hidroelektrik enerji ve çevre projelerinin tümüne birden Konya Ovaları Projeleri denilmiştir.

Kapsadığı iller: **Konya, Niğde, Aksaray, Karaman, Kırşehir, Nevşehir, Yozgat ve Kırıkkale**

Konya Ovası Sulama Projesi birkaç değişik kaynaktan Konya Ovası'nın sulanmasını sağlayacak büyük sulama projesidir.

Bu kaynaklar;

- 1. Beyşehir Golü Projesi**
- 2. Kızılırmak Nehri Projesi**
- 3. Göksu Nehri Projesi (Mavi Tünel Projesi)**

KOP'un en önemli ayağını Mavi Tünel oluşturuyor. Konya Ovasının yüzde 70'ini sulanabilir hale getirecek olan Mavi Tünel Projesi, aşırı yer altı suyu çekimini ve çöküntü obruklarının oluşmasını engelleyecek, aynı zamanda atık suların değerlendirilip, kuruyan göllere ve su takviye edilmesiyle ovadaki verimliliğin artmasını sağlayacak. Mavi Tünel ile birlikte Göksu nehri ve Çarşamba suyunun %15'lik bölümü alınarak Konya-Karaman havzasına aktarılması amaçlanıyor.

B- FİZİBİLİTE ÇALIŞMALARI TAMAMLANAN PROJELER

1. DAP (Doğu Anadolu Projesi): Türkiye’de gelişmişlik düzeyi ve büyüme hızının en düşük olduğu bölge Doğu Anadolu’dur. Bu yüzden özellikle bölgede önemli olan tarım ve hayvancılığı geliştirmektir.

Kapsadığı İller: Erzincan, Malatya, Elazığ, Tunceli, Bingöl, Erzurum, Muş, Bitlis, Van, Hakkâri, Ağrı, Iğdır, Kars, Ardahan ve **Sivas**

Not: 2016 yılında **Sivas** bu projeye dâhil olmuştur.

Projenin amaçları

- Bölgenin sosyal kültürel ve ekonomik yönden kalkınmasını sağlamak,
- Bölgede tarım ve hayvancılığı geliştirmek,
- Hayvancılığı geliştirmek için çayır-mera ve hayvan ırklarını ıslah etmek,
- Bölgede ortaya çıkabilecek ekonomik fırsatları değerlendirebilecek alt yapıyı geliştirmek,
- İstihdam olanaklarının artmasıyla bölge dışına yapılan göçleri azaltmaktır.

2. ZBK(Zonguldak, Bartın, Karabük Projesi): Demir-çelik ve kömür işletmeleri kapsayan yatırım alanlarını özel sektöre açmaktır.

Kapsadığı İller: Zonguldak, Bartın ve Karabük

Projenin amaçları

- Türkiye Taşkömürü Kurumu’nun küçültülmesi ve Karabük ve Ereğli Demir Çelik İşletmeleri’nin özelleştirilmesi ve sonrasına ortaya çıkan sosyo-ekonomik sonuçları değerlendirmek,
- Taşkömürü üretiminde yeni teknik ve yöntemler geliştirmek,
- Organize sanayi bölgeleri kurmak,
- Filyos’a liman açarak ulaştırma alt yapısını tamamlamaktır.

3. DOKAP(Doğu Karadeniz Projesi): Proje Devlet Planlama Teşkilatı tarafından 1999-2000 yıllarında planlanmıştır.

Kapsadığı İller: Artvin, Bayburt, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Trabzon, Samsun, Tokat, Amasya ve Çorum

Not: 2020 yılında bu projeye **Amasya** ve **Çorum** eklenmiştir.

Projenin amaçları

- Doğu Karadeniz'in sosyo-ekonomik düzeyi yükseltmek,
- Yeni iş olanaklarının sağlanması ile bölge dışına göçler azaltmak,
- Bölge içi farklılıkları giderip bölgenin sosyoekonomik gelişmesini hızlandırmak,
- Sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak için bölgenin doğal kaynak ve çevre potansiyelini korumak,
- Ulaşım ve iletişim olanaklarını arttırmak, işletme tesislerini geliştirmek,
- Tarım ürün çeşidini arttırmak, turizm faaliyetlerini geliştirmek temel hedeflerdir.

4. YHGP(Yeşilirmak Havzası Gelişim Projesi): Yeşilirmak ve kollarından oluşan havzayı kapsar.

Kapsadığı İller: Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat'tır.

Projenin amaçları

- Yeşilirmak'ın akım ve rejim düzensizliğinin neden olduğu taşkın, erozyon, su ve çevre kirliliği sorunlarını çözmek,
- Havzanın ekolojik dengesini koruyacak en uygun ve ekonomik arazi kullanım planını hazırlamak,
- Doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamak, meraları ıslah etme
- Orman alanlarını belirleyip izlemek, şehirleşme ve sanayileşmede planlı gelişmeyi sağlamaktır.

Not: **Amasya, Çorum, Tokat** ve **Samsun** illeri hem **YHGP**'de hem de **DOKAP** kapsamında yer alır.

1. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin en çok ihracat yaptığı fasıllardan biri değildir?

- A) Motorlu kara taşıtları
- B) Kazan ve makineler
- C) Demir çelik
- D) Mineral yakıtlar ve yağlar
- E) Tekstil ve giyim

2. Türkiye'de ortalama yaş 2020 yılında 32,7'ye yükseldi.

Buna göre ortalama yaşın en yüksek olduğu il aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ankara
- B) Tekirdağ
- C) Sinop
- D) Şanlıurfa
- E) Rize

3. Aşağıdaki bölgesel kalkınma projelerinden hangisinin temel amacı çevresel ve ekolojik sorunlar olduğu söylenebilir?

- A) DOKAP
- B) DAP
- C) GAP
- D) YHGP
- E) ZBK

4. Türkiye'de faaliyette bulunan en uzun karayolu tüneli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ovit Tüneli
- B) Bolu Tüneli
- C) Nefise Akçelik Tüneli
- D) Kop Tüneli
- E) Yeni Zigana Tüneli

5. Aşağıdaki ulaşım sistemlerinden hangisi dış ticarete daha fazla öne çıkar?

- A) Kara yolu
- B) Demir yolu
- C) Deniz yolu
- D) Hava yolu
- E) Raylı sistemler

6. Türkiye'nin birçok ilinde farklı sulak alanlar Ramsar Sözleşmesi adı altında özel korunmaya alınmış uluslararası öneme sahip çevre koruma alanı bulunmaktadır.

Buna göre aşağıdaki sulak alan ve bulunduğu il eşleştirmelerinden hangisi doğru değildir?

- A) Kuyucuk Gölü- Kars
- B) Uluabat Gölü- Bursa
- C) Sultan Sazlığı- Kayseri
- D) Göksu Deltası- Adana
- E) Nemrut Kalderası -Bitlis

7. Türkiye'de mavi bayraklı plaj sayısının en fazla olduğu il aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İzmir
- B) Antalya
- C) İstanbul
- D) Aydın
- E) Muğla

8. Türkiye nüfusu ile ilgili 2020 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi ile ilgili hangisi söylenemez?

- A) Toplam nüfusun %50'den fazlasını erkekler oluşturur.
- B) Kentsel nüfus oranı %93'tür.
- C) Nüfus miktarının en az olduğu il Tunceli'dir.
- D) Ortanca yaşın en düşük olduğu il Şanlıurfa'dır.
- E) Antalya Türkiye'de nüfusun en fazla olduğu ilk 5 il içerisinde yer alır.

9. TÜİK 2020 yılı verilerine göre Türkiye'nin ihracatında aşağıdaki ülkelerden hangisi ilk sırada yer alır?

- A) Almanya
- B) Rusya
- C) Çin
- D) İngiltere
- E) ABD

10. Hatay'daki bu göl 1968 yılında başlatılan ve 6 yıl süren ıslah çalışmaları sonucu kurutularak tarıma açılmıştır. Bu nedenle yörenin iklimi değişmiş, yörede yağışlar ve seller meydana gelmiştir.

Buna göre özellikleri verilen Türkiye'nin kaybolan sulak alanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kestel Gölü
- B) Gavur Gölü
- C) Amik Gölü
- D) Samsat Gölü
- E) Sultan Sazlığı

11. TÜİK 2020 verilerine göre Türkiye elektrik üretiminde aşağıdaki kaynaklardan hangisinin payı daha fazladır?

- A) Kömür
- B) Hidroelektrik
- C) Doğalgaz
- D) Rüzgâr
- E) Jeotermal

12. Konya Ovası sulama projesi birkaç değişik kaynaktan Konya Ovası'nın sulanmasını sağlayacak sulama projesidir.

Bu kaynaklar arasında;

I. Beyşehir Gölü projesi

II. Dim Nehri projesi

III. Göksu Nehri projesi

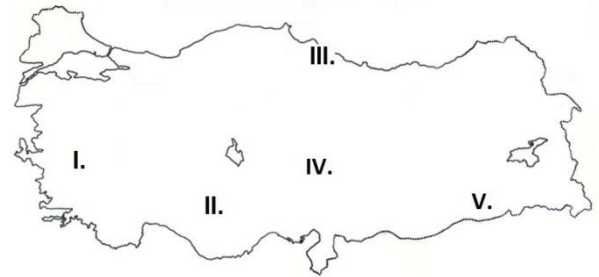
hangilerinin yer aldığı söylenebilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I ve III
- D) Yalnız I
- E) Yalnız III

13. 2020 TÜİK verilerine göre Türkiye'ye en fazla ziyaretçi aşağıdaki ülkelerin hangisinden giriş yapmıştır?

- A) Rusya
- B) Bulgaristan
- C) Almanya
- D) İran
- E) Gürcistan

14. Manda olarak bilinen Türkiye'de camız, camış, kömüş, dombay adları ile de bilinir. Derilerinde gözenek bulunmadığından dolayı sulak ve serin yerlerde daha kolay yetişir. Boynuzlugiller familyasının sığırlar alt familyasına ait bir tür. Çoğunlukla evcil hayvan olarak tanınır. Türkiye'de evcil hayvan olarak yetiştirilen mandaların sayısı 1982 yılında 1.002.000 iken, 2019'da yılında ise 180.000 'e kadar düşmüştür.

Buna göre Türkiye haritasında verilen yerlerin hangisinde bu türün daha yaygın olduğu söylenebilir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

15. 2020 yılında Türkiye'yi 15 milyondan fazla turist ziyaret etmiştir.

Buna göre Türkiye'ye giriş yapan turistlerin en çok kullandığı ulaşım türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hava yolu
- B) Kara yolu
- C) Deniz yolu
- D) Demir yolu
- E) Raylı sistem

16. TÜİK 2020 verine göre aşağıda verilen ürün ve en çok yetiştirilen il eşleştirmelerinden hangisi doğru değildir?

- A) Avokado-Antalya
- B) Buğday -Konya
- C) Fındık- Ordu
- D) Kırmızı mercimek –Şanlıurfa
- E) Şeker pancarı-Ankara

17. Kruvaziyer gemilerin uğradığı limanlar ve bu limanlarda, kruvaziyer turistlere sunulan turistik hizmetler, ev sahibi ülkelerin ağırlıklı yatırım yaptıkları alanları oluşturmaktadır.

Buna göre aşağıdaki limanların hangisi kruvaziyer turizmde ilk sırada yer alır?

- A) İstanbul
- B) Kuşadası
- C) Çeşme
- D) Marmaris
- E) Alanya

18. Aşağıdaki merkezlerin hangisinin Türkiye’de uygulanan kalkınma projelerinden KOP’un uygulama alanı içinde yer aldığı söylenemez?

- A) Kayseri
- B) Niğde
- C) Yozgat
- D) Kırıkkale
- E) Nevşehir

19. Aşağıdakilerden hangisinin DAP’ın öncelikli hedefleri arasında yer aldığı söylenemez?

- A) Çayır ve meraları ıslah etmek
- B) Bölgede işsizliği önlemek
- C) Tarım ve madencilikte iyileştirici önlemler almak
- D) Et ve süt işletmelerini bölgede yaygınlaştırmak
- E) Turfanda faaliyetlerini geliştirmek

20. Su kuşları yaşama alanı olarak uluslararası önem taşıyan sulak alanların korunması için, 2 Şubat 1971 tarihinde İran'da imzalanan çok taraflı bir anlaşmadır. Belirtilen nitelikteki sulak alanların uluslararası koruma altına alınmasına temel oluşturan ilk toplantı "Uluslararası Sulak Alan Ekolojisi Teknik Toplantısı" adıyla 1967 yılında Ankara'da yapıldı. Burada alınan karara göre, dört yıl sonra İran'da düzenlenen toplantıda "Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar Hakkında Sözleşme" imzalandı. Böylece önemli sulak alanlar kontrol altına alındı. **Yukarıda özellikleri verilen anlaşma aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) WWF
- B) Ramsar
- C) Kyoto
- D) Barcelona
- E) Paris

21. Aşağıdaki merkezlerin hangisinin Türkiye'deki kalkınma projelerinden DOKAP'ın uygulama alanı içinde yer aldığı söylenemez?

- A) Samsun B) Artvin C) Tokat
D) Kastamonu E) Amasya

22. WWF, dünyada 100'den fazla ülkede çalışmalar yürüten uluslararası bir doğa koruma kuruluşudur. WWF, küresel ölçekte bir değişim yaratmaya, yeryüzünün en değerli yaşam alanlarını ve canlı türlerini korumayı hedeflemektedir. Doğa korumanın ülke sınırlarını aşan boyutu nedeniyle WWF, biyolojik çeşitliliğin korunmasına yönelik mücadelelerinde ülkeler arasında iş birliklerinin gerçekleşmesine öncülük eder. 1999 yılında Avrupa'da acil korunması gereken 100 sıcak yerden 9'u Türkiye'de yer almaktadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu yerlerden biri değildir?

- A) İstanbul Ormanları
B) Fırtına Vadisi
C) Sarıkamış Ormanları
D) Datça Yarımadası
E) Amanos Dağları

23. Son verilere göre denizlerde avlanan aşağıdaki balık türlerinden hangisinin payı daha fazladır?

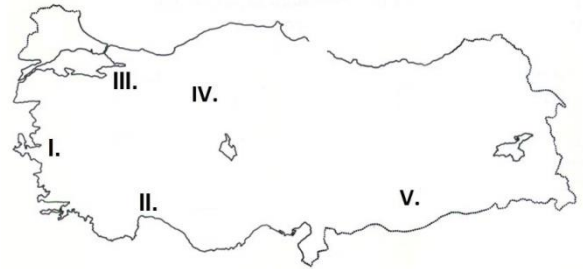
- A) Hamsi
B) Palamut
C) Çapa
D) Çipura
E) İstavrit

24. 1950 yılından itibaren meydana gelen doğal afetleri çeşitli kurumlar tarafından istatistikler şeklinde kayıt altına alınmıştır.

Buna göre Türkiye'de en fazla can ve mal kaybına sebep olan doğal afet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Deprem
B) Heyelan
C) Su baskını
D) Kaya düşmesi
E) Çığ

25. Nüfusun ikiye katlanma süresi üzerinde doğurganlığın etkisi fazladır. Doğurganlığın yüksek olduğu yerlerde daha kısa sürede nüfus katlanarak artar.

Buna göre Türkiye haritasında verilen yerlerin hangisinde nüfusun ikiye katlanma süresi daha kısadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

26. Konya Ovası Sulama Projesi (KOP) günümüzde Türkiye'de faaliyete geçen büyük projelerden biridir.

Bu proje tamamlandığında, ilgili yörelerde aşağıdakilerin hangisinde artış olması beklenemez?

- A) Tarım ürün çeşidi
B) Tarıma bağlı sanayi kuruluşları
C) Tarımsal verim ve üretim
D) Tarımsal üretimdeki dalgalanma
E) Makine kullanımı

27. TÜİK 2020 yılı verilerine göre aşağıda verilen kentlerin hangisi ipekböcekçiliğinde ilk sırada yer alır?

- A) Bursa
- B) Antalya
- C) Diyarbakır
- D) Mersin
- E) Denizli

28. TÜİK 2020 verilerine göre aşağıdaki şehirlerden hangisi Türkiye’de nüfusun en fazla olduğu ilk beş kent arasında gösterilemez?

- A) Ankara
- B) İzmir
- C) Bursa
- D) Adana
- E) Antalya

29. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye’de Ramsar sözleşmesine alınan son sulak alandır?

- A) Kuyucuk Gölü
- B) Nemrut Gölü
- C) Kızören
- D) Meke maarı
- E) Manyas Gölü

30. Aşağıdakilerden hangisi Bölgesel kalkınma projelerinin başlıca amaçları arasında yer aldığı söylenemez?

- A) Doğal ve beşerî kaynakları en iyi şekilde kullanmak
- B) Göç hareketini önleyerek nüfusu yerinde tutmak
- C) Kentsel alanların kalkınmasını sağlamak
- D) Bölgeler arası düzey farkını azaltmak
- E) Kırsal alanların ekonomiye katkılarını artırmak

31. TÜİK 2020 verilerine göre Türkiye’de kilometre kareye düşen kişi sayısının en az olduğu il aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yalova
- B) Tunceli
- C) Bayburt
- D) İstanbul
- E) Ankara

32. Ramsar Sözleşmesi; kuşların yaşama ortamı olarak uluslararası öneme sahip sulak alanların korunması hakkında 1971 yılında İran’ın Ramsar şehrinde birçok ülke tarafından imzalanmış, Türkiye ise 1993 yılında sözleşmeyi imzalayarak taraf olmuştur. Bu sözleşmenin imzalanmasına müteakip uluslararası özelliklere sahip ülkemizdeki bazı sulak alanlar Ramsar Alanı olarak ilan edilmiştir. Bu alanların tamamı ayrıca değişik koruma statülerine sahiptir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu sözleşmeye dahil olan sulak alanımızdan biri değildir?

- A) Göksu Deltası
- B) Burdur Gölü
- C) Manyas Gölü
- D) Sultan Sazlığı
- E) Van Gölü

33. Türkiye’de yüz ölçümüne göre orman oranının en fazla olduğu il aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Antalya
- B) Kastamonu
- C) Mersin
- D) Muğla
- E) Karabük

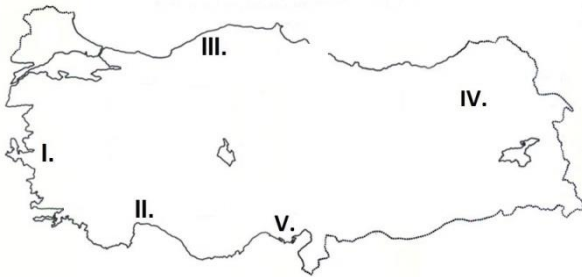
34. TÜİK 2020 verilerine göre Türkiye'de kilometre kareye düşen kişi sayısının en fazla olduğu il aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yalova
- B) Tunceli
- C) Bayburt
- D) İstanbul
- E) Ankara

35. TÜİK 2020 verilerine göre Türkiye'de kişi sayısının en az olduğu il aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yalova
- B) Tunceli
- C) Bayburt
- D) İstanbul
- E) Ankara

36.

Türkiye haritasında verilen yerlerin hangisinde doğurganlık hızının daha yüksek olduğu söylenebilir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

37. Aşağıdaki orman türlerinden hangisinin Türkiye'deki yayılış alanı en fazladır?

- A) Meşe
- B) Karaçam
- C) Kızılçam
- D) Kayın
- E) Sarıçam

38. TÜİK 2020 yılı verilerine göre aşağıda verilen kent ve ilk sırada oldukları hayvan türü eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Kıl keçisi-Mersin
- B) Koyun-Van
- C) Manda-Sivas
- D) Arıcılık-Ordu
- E) Tiftik –Ankara

39. TÜİK 2020 yılı verilerine göre aşağıda verilen kentlerin hangisi kümes hayvancılığında ilk sırada yer alır?

- A) Bolu
- B) Diyarbakır
- C) Balıkesir
- D) Manisa
- E) Denizli

40. TÜİK 2020 yılı verilerine göre aşağıda verilen kentlerin hangisi arıcılıkta ilk sırada yer alır?

- A) Muğla
- B) Ordu
- C) Adana
- D) Hakkâri
- E) Rize

41. TÜİK 2020 yılı verilerine göre toplam doğurganlık hızının en yüksek olduğu iller arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Şanlıurfa
- B) Gümüşhane
- C) Şırnak
- D) Ağrı
- E) Muş

42. TÜİK 2020 yılı verilerine göre Türkiye'nin ithalatında aşağıdaki ülkelerden hangisi ilk sırada yer alır?

- A) Almanya
- B) Rusya
- C) Çin
- D) İngiltere
- E) ABD

43. TÜİK 2020 yılı verilerine göre Türkiye'nin ihracatında ve ithalatında aşağıdaki illerin hangisi ilk sırada yer alır?

- A) İstanbul
- B) Ankara
- C) İzmir
- D) Kocaeli
- E) Bursa

44. TÜİK 2020 yılı verilerine göre Türkiye'ye en fazla turist aşağıdaki illerin hangisine giriş yapmıştır?

- A) İstanbul
- B) Antalya
- C) Edirne
- D) İzmir
- E) Muğla

45. Türkiye'nin ilk tabiat koruma alanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Samandıra Şelalesi
- B) Muğla Ölüdeniz
- C) Hacıosman Ormanı
- D) Botan Vadisi
- E) Maçka Altındere

46. TÜİK 2020 verilerine göre aşağıdaki ürünlerden hangisi yeterliliği düşük ürünler arasında yer almaz?

- A) Soya
- B) Ayçiçeği
- C) Mısır
- D) Muz
- E) Mandalina

47. Türkiye'de yavaş kent sayısı giderek artmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi ilk yavaş kent ilan edilen yerdir?

- A) Köyceğiz
- B) Ahlat
- C) Seferihisar
- D) Gündül
- E) Eğirdir

48. Bilimsel olarak ölçülmüş ve haritalandırılması olan ve kabul gören Türkiye'nin -1429 metre en derin mağarası aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsuyu
- B) Peynirlikönü
- C) İnatlı
- D) Pınargözü
- E) Narlıkuyu

49. Aşağıdaki illerin hangisi kongre turizminde daha önde gelmektedir?

- A) Antalya
- B) Ankara
- C) İstanbul
- D) İzmir
- E) Muğla

50. Aşağıdakilerden hangisi biyolojik afetler arasında yer almaz?

- A) Erozyon
- B) Orman yangınları
- C) Böcek istilaları
- D) Hortum
- E) Salgınlar

51. Türkiye'de sürdürülen balıkçılık faaliyetleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) En fazla deniz ürünleri Karadeniz'den sağlanır.
- B) Avlanan iç su ürünleri miktarında Van ili ilk sırada yer alır.
- C) Su ürünleri yetiştiriciliğinde Muğla ilk sırada yer alır.
- D) Balık çeşitliliğinin en fazla olduğu denizimiz Akdeniz'dir.
- E) Yetiştiriciliği en fazla yapılan balık türü inci kefalidir.

52. Aşağıdaki illerin hangisinde serbest bölge bulunmaz?

- A) Trabzon
- B) Samsun
- C) Antalya
- D) Kayseri
- E) Diyarbakır

53. 1950 yılından itibaren meydana gelen doğal afetleri çeşitli kurumlar tarafından istatistikler şeklinde kayıt altına alınmıştır. Buna göre Türkiye'de en fazla meydana gelen doğal afet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Deprem
- B) Heyelan
- C) Su baskını
- D) Kaya düşmesi
- E) Çığ

54. Türkiye'de orman alanının en fazla olduğu il aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Antalya
- B) Kastamonu
- C) Mersin
- D) Muğla
- E) Karabük

55. Türkiye'de orman alanının en az olduğu il aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ağrı
- B) Şanlıurfa
- C) Konya
- D) Iğdır
- E) Nevşehir

56. Türkiye'nin ilk tabiat anıtı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Samandıra Şelalesi
- B) Muğla Ölüdeniz
- C) Haciosman Ormanı
- D) Botan Vadisi
- E) Maçka Altındere

57. Türkiye'nin ilk kâğıt fabrikası 1936 yılında aşağıdaki kentlerin hangisinde kuruldu?

- A) Yalova
- B) İzmir
- C) İzmit
- D) Ankara
- E) Kastamonu

58. Türkiye'de yavaş kent sayısı giderek artmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi en son yavaş kent ilan edilen yerdir?

- A) Köyceğiz
- B) Ahlat
- C) Seferihisar
- D) Gündül
- E) Eğirdir

59. TÜİK 2020 verilerine göre aşağıdaki ürünlerden hangisi yüksek yeterliliğe sahip değildir?

- A) İncir
- B) Fındık
- C) Kayısı
- D) Mısır
- E) Turunçgiller

60. Aşağıdaki dağların hangisinde güncel buzullara rastlanmaz?

- A) Süphan
- B) Kaçkar
- C) Uludağ
- D) Aladağlar
- E) Erciyes

61. Aşağıdakilerden hangisi Serbest Bölgelerin kuruluş amaçları arasında yer almaz?

- A) Yabancı sermaye yatırımlarını ve dış ticareti arttırmak
- B) Yerli üreticilerin dünya piyasalarındaki fiyattan girdi temin etmelerini sağlayarak uluslararası rekabet güçlerine katkıda bulunmak
- C) İthalata dönük sanayinin gelişmesini teşvik ederek ithalatı arttırmak
- D) Döviz girişini arttırmak
- E) Yeni iş imkanları yaratarak istihdam sorununun çözümüne yardımcı olmak

62. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye UNESCO kalıcı listesine son dahil olan yerdir?

- A) Ani arkeolojik alanı
- B) Hattuşa
- C) Göbeklitepe
- D) Efes
- E) Cumalıkızık

63. Bilimsel olarak ölçülmüş ve haritalandırılması olan, kabul gören Türkiye'nin en uzun mağarası aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsuyu
- B) Peynirlikönü
- C) İnatlı
- D) Pınargözü
- E) Narlıkuyu

64.Türkiye'de çok sayıda su kaynağı sınırlarımızın önemli bir kısmını belirlemektedir.

Buna göre aşağıda verilen nehir ve sınır çizdiği ülke eşleştirmelerinden hangisi doğru değildir?

- A) Aras: Türkiye- Azerbaycan
- B) Mutlu Deresi: Türkiye- Bulgaristan
- C) Asi: Türkiye- Suriye
- D) Arpaçay: Türkiye -Gürcistan
- E) Meriç: Türkiye- Yunanistan

65. Türkiye'nin ilk kar tüneli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sakaltutan
- B) Karabet
- C) Cankurtaran
- D) Zigana
- E) Ovit

66. Bazı iller birden fazla Bölgesel kalkınma Projesinde yer almaktadır.

Buna göre,

- I. Ordu
- II. Amasya
- III. Giresun
- IV. Çorum

kentlerinden hangileri bunlar arasında yer aldığı söylenebilir?

- A) I ve III
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) I ve II
- E) II ve IV

67. Belediye sınırları içindeki ve bu sınırlara en fazla 10.000 metre uzaklıktaki yerleşim birimlerinin son nüfus sayımına göre toplam nüfusu 750.000'den fazla olan il belediyeleri, fizikî yerleşim durumları ve ekonomik gelişmişlik düzeyleri de dikkate alınarak, kanunla büyükşehir belediyesine dönüştürülebilir.

Buna göre aşağıdaki kentlerin hangisi Büyükşehir statüsünde bulunduğu söylenemez?

- A) Van
- B) Erzurum
- C) Trabzon
- D) Ordu
- E) Sivas

68. Aşağıdakilerden hangisi kaybolan sudak alanlar arasında yer aldığı söylenemez?

- A) Meke gölü
- B) Eşmekaya Sazlığı
- C) Hotamış sazlığı
- D) Kestel Gölü
- E) Burdur Gölü

69. Aşağıdaki illerin hangisi Doğu Anadolu projesine en son katılan ildir?

- A) Erzincan
- B) Sivas
- C) Tunceli
- D) Erzurum
- E) Bitlis

70. 1950 yılından itibaren meydana gelen doğal afetleri çeşitli kurumlar tarafından istatistikler şeklinde kayıt altına alınmıştır.

Buna göre Türkiye'de en fazla afetzedeye sebep olan doğal afet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Deprem
- B) Heyelan
- C) Su baskını
- D) Kaya düşmesi
- E) Çığ

CEVAP ANAHTARI

1.D 2.C 3.D 4.A 5.C 6.D 7.B 8.C 9.A 10.C 11.A 12.C 13.A 14.C
15.A 16.E 17.B 18.A 19.E 20.B 21.D 22.C 23.A 24.A 25.E 26.D
27.C 28.D 29.B 30.C 31.B 32.E 33.E 34.D 35.C 36.D 37.A 38.C
39.D 40.B 41.B 42.C 43.A 44.A 45.C 46.E 47.C 48.B 49.C 50.D
51.E 52.E 53.B 54.A 55.D 56.A 57.C 58.D 59.D 60.C 61.C 62.C
63.D 64.D 65.B 66.E 67.E 68.E 69.B 70.A

SINIF ÖĞRETMENLİĞİ TAMAMI ÇÖZÜMLÜ ÖABT COĞRAFYA SORU BANKASI

KİTABIN BAZI ÖZELLİKLERİ

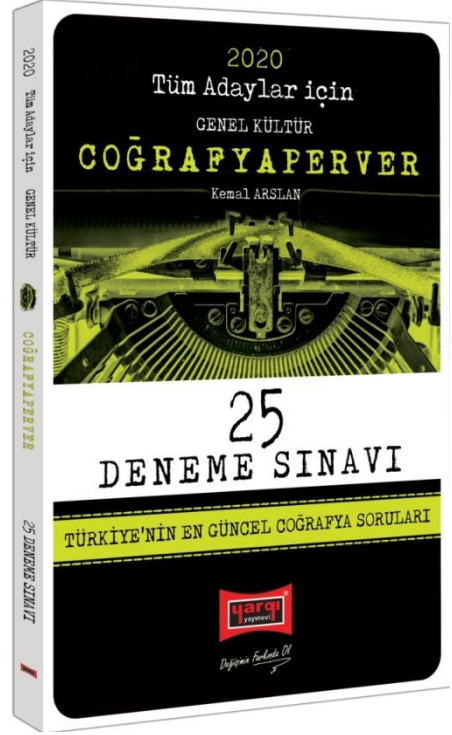
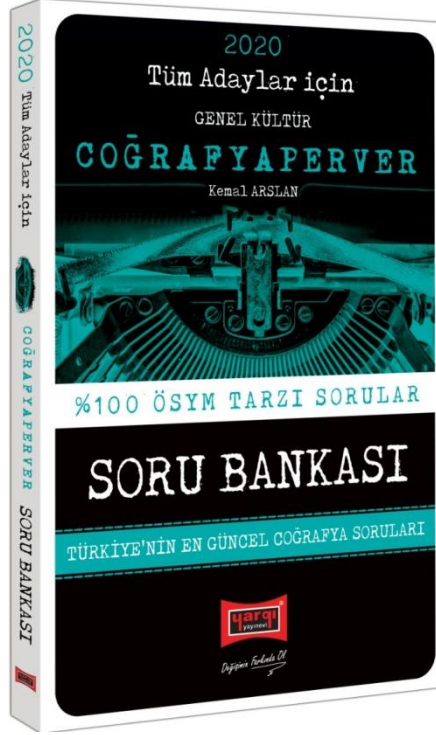
- 👉 Alan için olup Genel Kültür Coğrafya'ya da olumlu etki sağlayacaktır.
- 👉 1000 civarı soru olup renklidir.
- 👉 Tamamı çözümlüdür.
- 👉 Fiyatı 29 TL!
- 👉 Sınırlı sayıda basıldı(Başka baskısı olmayacak!)
- 👉 Temin adresi: Destekkitap.com

GENEL KÜLTÜR COĞRAFYA SORU BANKASI VE DENEME

Tamamı çözümlü ve son verilerle hazırlanmıştır!!

Tamamı çözümlü ve son verilerle hazırlanmıştır!

www.yargiyayinevi.com

Değişimin farkında ol